

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXVII (31)

Štev. (No.) 48

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

30. novembra 1978

Utrjevanje partije, zločin in pomanjkanje politične modrosti

O Jugoslaviji brez Tita, odnosno po Titu, se je in se še piše in ugiba. Verjetno usoda nobene države še ni vzbujala toliko zanimanja, kdo bo dedič po odhodu vladarja. Tito, po vzoru Stalina, ni izbiral sredstev v svoji karieri, da se je prikopal do položaja despota. Izkazal se je mojstra v izigravanju prijateljev in nasprotnikov, velikih in malih. Tudi to ne bo ostalo brez posledice na potek zapuščinske razprave, če bi do nje prišlo in je ne bi preprečil kak udar. Problem je še posebej zamotan zaradi svojevrstne lege jugoslovanskega prostora. Za ugibanje je bore malo znamenljivih opornih točk, ker tudi notranje razmere Jugoslavije niso ustaljene. Iz „visoke diplomacije“ velesil pa zelo malo pride v javnost.

Nekaj časa je bila pažnja v glavnem usmerjena na jugoslovanske oborožene sile, ki naj bi držale pod nadzorstvom notranje tokove po odhodu Tita; proti zunanjim silam je bila in je njena moč dvomljiva. Bilo je tudi precej ugibanja, ali je vodstvo oboroženih sil prosovjetsko, nevtravno ali so morda posamezniki celo zahodno orientirani.

V zadnjih mesecih opazovalci prihajajo do mnenja, da gre celoten notranji razvoj v to smer, da naj bi se jugoslovanska komunistična partija notranje uredila, pridobila na moči in zavzela različnim okolnostim odgovarjajočo taktiko doma in v svetu. Dobi naj pod svoj vpliv vse pomembne ustanove v državi in tako postane prva odločujoča sila v odločilnih trenutkih. Prav isti opazovalci namreč trdijo, da vojska ni noben političen faktor več in da je že postala popoln instrument v rokah partije. Generali, ki so mislili s svojo glavo, naj bi bili že izločeni. Če se je partiji to res posrečilo in če ima v rokah tajno policijo in milico, so to znaki, da je res na poti uveljavitve, da bi postala taka sila, ki ima edina pravico, da se prijavi kot glavni in edini dedič Titove zapuščine.

Pri tem stanju so partijski voditelji spoznali, da je še mnogokaj urediti, prilagoditi ali se marsikoga še znebiti.

V dokaz, da bi to moglo biti resnično, navajamo nekaj zanimivih pojavov: Nedavno smo npr. omenili, da je Mitja Ribičič, predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva, 23. oktobra predaval na teološki fakulteti v Ljubljani. Že to dejstvo preseneča, da je Ribičič še toliko predrzen, kot znan stalinist v teoriji in praksi in v času revolucije nič kaj obziren do partizanskih tovarišev, da ne govorimo o nasprotnikih komunizma, da je šel predavati teologom. Še bolj pa preseneča to, kar je govoril. V svojih izjavah je npr. poudaril pomen „Dolomitske izjave“ tudi za današnji čas: torej partija tudi danes vse, ostali — nič! Glede Socialistične zveze je podčrtal, da to ni marksistična organizacija in združuje v sebi kot enakopravne članke občane različnih svetovnih nazorov. Kot taka, po mnenju Ribičiča Socialistična zveza vpliva na Zvezo komunistov. S tem je Ribičič stvar postavil na glavo. Zveza komunistov je tista, ki ima povsem v rokah Socialistično zvezo in ji določa delokrog. Ob koncu je Ribičič ugotovil, „da religioznost ne le, da ni coklja socialističnemu razvoju, ampak more biti religiozna zavest prava družbena vrednota in idejna podlaga za vključevanje vernih v samoupravno socialistično preobrazbo družbe.“

To je mogoč Ribičič govoriti mladim teologom le v prepričanju, da ti še verjamejo v „osvobodilni boj“ med okupacijo, da ne poznajo ne marksizma ne komunizma, ne zgodovine do leta 1945; ne vedo, da je bila v Sloveniji krvava komunistična revolucija. Sicer bi si Ribičič ne drznil pred njimi tako govoriti, ali pa je izgubil zadnjo trohico časti in osebnega ponosa.

Če gledamo Ribičičev nastop kot del utrjevanja partije, najdemo nekaj podobnega tudi na IX. kongresu Zveze slovenskih sindikatov v Mariboru 25. oktobra. Navzočih je bilo 448 delegatov,

Papež Janez Pavel II. o pravičnosti

V razdobju nekaj ur je sv. oče v nedeljo 5. novembra obiskal grobova zavetnikov Italije: sv. Frančiška Asiškega in sv. Katarine Sienske. Da se čimbolj vključi v svojo novo zemljo, je dejal Janez Pavel II., se je odločil za obisk teh dveh grobov. „Vedno mi je bila ta zemlja, Italija, blizu. Sedaj mora postati moja druga domovina in zato sem danes na tak način hotel izraziti svojo povezanost z njo. Hočem postati deležen vsega njenega zgodovinskega bogastva, pa tudi njene sedanje stvarnosti.“

V sredo 8. novembra je papež Janez Pavel II. imel običajno avdienco ob sredah, ki se je udeležilo 15.000 vernikov raznih narodnosti. Srečanje je izrazil, da je povedal nekaj misli o drugi glavni kreposti, ki je pravičnost.

Pravičnost je osnovna za bivanje človeka in za sožitje v družbi in med narodi. Pravičnost je tudi razlog za obstoj Cerkve kot božjega ljudstva in načelo za sožitje Cerkve z drugimi družbenimi strukturami, zlasti z državo in mednarodnimi organizmi. Sam smisel človekovega bivanja na zemlji je vezan na pravičnost. „Dati vsakemu, kar mu gre“ daje vrednost in pomen človeškemu življenju. Pri tem je treba po-

udariti, da morajo sistemi služiti človeku, ne pa obratno. Mislim na razne sisteme, je dejal sv. oče, politične, kulturne, gospodarske. Vsi bi morali biti občutljivi za potrebe človeka, za njegovo celostno dobrobit. In vsi bi morali biti zmožni popraviti same sebe in svoje strukture kot to zahteva popolna resnica o človeku. Ni hujšega kot je odrevenelost nekega sistema.

Nato je omenil pravice človeka, ki jih je treba v današnjem svetu jasno definirati in utrditi. Zato Cerkev tega stoletja neprestano išče razgovor na široki fronti današnjega sveta kot to pričajo papeški dokumenti in sklepi zadnjega vesoljnega zbora. Obljubil je, da se bo k temi pravičnosti še povrnil.

Ni ljubezni brez pravičnosti. Ljubezen je sicer nad njo, a se v pravičnosti uresničuje. Celotni starši, ko ljubijo svojega otroka, morajo biti z njim pravični. Kadar se maže pravičnost, postane majava tudi ljubezen. Ko gre za materialne dobrine, je treba dati vsakomur, kar mu pritiče. Toda človek ima pravico tudi do dobrega imena, spoštovanja in ugleda. Zato pravica ni le neka govorniška znanost, temveč krepost, sposobnost človeškega duha, človekove volje pa tudi srca.

Namišljena in resnična odtujitev v Jugoslaviji

V Sloveniji razprava o veri in klerikalizmu ne najde koneca. Pred kratkim (21. okt. letos) je ljubljansko „Delo“ prineslo razpravljanje Milana Kučana, predsednika republiške zbornice, pod naslovom „Bolj ko bo cerkev svobodna klerikalizma, manj bo dejavnik odtujene zavesti in manipulacije z ljudmi“. To je tudi v bistvu misel Kučanovega dolgega razglabljanja v poročilu o izvajanju zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v Sloveniji.

Že naslednji dan (22. okt.) je „Delo“ prineslo drug podoben članek pod naslovom „Klerikalizem in sektaštvo“. Njegov pisec je slovenski partijski tajnik Franc Šetinc. O veri se sicer ne izraža odklonilno, mu je pa lahko še vedno neka oblika odtujitve. Tudi Marxovo trditev, da je vera opij za ljudstvo, pravi, ne gre jemati kot opij v današnjem smislu besede. Toda, ko gre za soočenje marksističnega in krščanskega svetovnega nazora (v šolah v Sloveniji se obvezno poučuje marksističnega kot znanstveno resnico), pravi Šetinc, da marksizem ni samo svetovni nazor in da nima prednosti pred krščanstvom zaradi svojih ateističnih predpostavk.

začeli so s petjem Internationale in nato poslušali govor predsednika sindikatov Vinka Hafnerja. Ta je v referatu o nalogah Zveze sindikatov povedal, da so sindikati najbolj množična politična organizacija delavcev, ki vključuje 97% vseh zaposlenih v Sloveniji. Zaključek je enostaven: če so sindikati politična organizacija so pod vodstvom komunistične partije, ki edina sme politično delovati v Jugoslaviji. Sindikati, kot politična organizacija morajo torej delati za interese partije, ne pa delavcev.

Partija pa išče oporo tudi pri evropskih komunistih. 7. novembra je bil v Parizu Stane Dolane, sekretar predsedstva CK ZKJ in je bil častni gost francoske komunistične partije. Imel je razgovore z generalnim sekretarjem francoske komunistične partije Marchaisom. Med drugim sta ugotovila, da bo njuno srečanje „dalo medpartijskim odnosom novega poleta.“

Medtem ko je skušal Stane Dolane v Parizu dobiti razumevanje za jugoslovansko komunistično partijo od „evrokomunistov“ je bil istočasno v Londonu na uradnem obisku načelnik generalnega štaba Jugoslovanske ljudske armade general polkovnik Stane Potočar. En Stane v Parizu, drugi v Londonu. Kateri od obeh je imel več uspeha?

Marksizem da je predvsem teorija revolucionarne prakse pri socialistični preobrazbi dežele in pa praksa sama, ki je v interesu tako verujočih kot neverujočih.

Toda kako se ta socialistična preobrazba dežele in „revolucionarna praksa“ kaže v praksi? Le nekaj dni za tem je jugoslovanski tisk sam prinesel izjave predsednika hrvaškega parlamenta Jureta Bilića o špekulacijah in bogatenju v Jugoslaviji. V Jugoslaviji je preveč milijarderjev, je povedal Bilić, in njihovo število se je znatno povečalo v zadnjih letih, sedaj pa znaša nekaj tisoč. Seveda gre za milijarde, izražene v starih dinarjih, kar pa pomeni v lirah še vedno 440 milijonov. So tudi take osebe, ki imajo v lasti hiše, vredne v lirah 200 ali 300 milijonov. Toda so tudi taki, ki na dan (!) zaslužijo po milijon in pol lir. In če pomislimo, da znaša v Jugoslaviji srednja delavska plača v protivrednosti le približno 200.000 lir?

Kaj je v resnici odtujitev, komentirajo dejstva sama.

K. G., Gorica

To naj bi bil bežen pogled na trenutni jugoslovanski zapleteni položaj.

Dodamo še mnenje nekaterih posameznikov, da je v skrajnem primeru jugoslovanska KP sama pripravljena poklicati Sovjete, da partija reši, kar se rešiti da, če bi uvidela, da so sami prešibki.

Pri vsem tem so jugoslovanski oblastniki napravili dve potezi, ki sta ugled Jugoslavije v zahodnem svetu tako zamajali, da jih bo stalo mnogo truda, da ga popravijo.

V Parizu je bil 17. oktobra umorjen hrvaški politični emigrant Bruno Bušić, rojen l. 1939, po poklicu časnikar. Kot tak je bil aktiven že v domovini, večkrat zaprt in je pred nekaj leti ilegalno emigriral. Skoro ni dvoma, da je žrtev jugoslovanske tajne policije. Doslej mu nihče ni očital terorizma. Ta umor je zelo negativno odjeknil v svetovnem tisku.

Druga jugoslovanska pošesrečena poteza, ki je pripeljala do prave krize med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je, da je Jugoslavija osvobodila štiri nemške teroriste, ki jih je imela v zaporu. Po zadnjih vesteh naj bi že odleteli v neko arabsko državo.

Umor Bušića je zločin, izpustitev nemških teroristov pa pomanjkanje najprimitivnejše politične modrosti.

M. S.

Carta al Presidente de la Nación Argentina

Buenos Aires, 26 de octubre de 1.978

Excelentísimo Señor
Presidente de la Nación Argentina
Teniente General (R. E.)
Don JORGE RAFAEL VIDELA
Casa de Gobierno
Buenos Aires

La asociación Eslovenia Unida, en su Asamblea extraordinaria reunida en el día de la fecha, en representación de la Colectividad Eslovvena radicada desde los fines de la segunda guerra mundial en este suelo libre y generoso, sintiéndose identificada con los ideales propios de la cultura occidental y cristiana, amenazados por la subversión marxista internacional y apátrida, resuelve expresar su incondicional adhesión a la lucha antisubversiva librada por las Fuerzas Armadas Argentinas con sacrificio de sus propias vidas.

Habiendo padecido hace 33 años en nuestro país de origen los horrores de la agresión de la Internacional Comunista, comprendemos en toda su magnitud el esfuerzo del Pueblo Argentino. Por tal razón nos comprometemos brindar nuestro apoyo a esta titánica lucha hasta el logro final de sus objetivos.

Deseándole la ventura personal, saludamos a su Excelencia con nuestra mayor consideración y estima.

VALENTIN SELAN
Secretario

MARIANO LOBODA
Presidente

NEKDAJ, SEDAJ IN V PRIHODNJE

Leta 1952 je znani, marljivi publicist Franc Jeza v Trstu izdal revijo Stvarnost in svoboda in v njej napisal daljšo študijo pod naslovom Sodobna slovenska problematika, ki se je nadaljevala v nekaj številkih. Kolikor nam je znano, je pisatelj pripadal krščansko-socialnemu krilu, ki je s Kocbekom stopil v Osvobodilno fronto; po vojni se je nastanil v Trstu, kjer je med drugim tudi kulturni poročevalec Novega lista, ki ga je ustanovil dr. E. Besednjak in ga izdajajo njegovi dediči.

V tej reviji je tedaj — pred 25 leti — pisal o Narodno osvobodilni borbi v Sloveniji, kot o „največji slovenski zgodovinski epopeji“, o naravnem, „spontanem odporu proti okupatorjem“, in da bi bilo „nespametno in smešno to zanikati“, tudi da je bila „epični zágon, afirmacija slovenstva.“ Domobranstvo mu je bilo „histerična groza pred komunizmom, ki mu je bilo ‘mistično zlo’, pa bi ga bilo mogoče z razumom in pametno taktiko odobriti.“ Vasko straže in domobranstvo mu je predstavljalo „socialno konservativnost... fanatično protikomunistično načelnost... neživiljenjski idealizem, ki mu je bil vsiljen ideološki značaj...“ Odreka mu Jeza tako značaj in vrednoto „protirevolucije“, ki mu jo priznavajo celo komunisti sami, sicer bi ta odpor ne imenovali s sovjetskim izrazom za protirevolucijo, ki je: bela garda... narodni izdajalec — hlapec in kar je podobnih psov iz sovjetskega revolucionarnega arzenala...

Krivo je tedaj vrgel na vodstvo Slovenske ljudske stranke, ki ni vstopila v OF, kjer bi morala prevzeti vodstvo v osvobodilnem boju proti okupatorju. Posebno krivdo za katastrofo l. 1945 celo imenoma natrpa M. Staretu in dr. A. Šmajdu ter „njunim sodelavcem v vodstvu domobrancelj“ (!!)... kajti „boj proti OF je leta 1942 pomenil blaznost in naravnost samomorilsko odločitev ljudi, ki jim je primanjkovalo najbolj elementarne politične modrosti in poštenosti.“ Protikomunistična skupnost je bila tedaj Jezi „kot enotno ideološko gibanje utvara...“ odreka ji naslov, „da je prva pokazala pot, po kateri gredo danes zahodne demokracije“, da je bila „prva v Evropi, ki je spoznala nevarnost komunizma...“ itd.

In maja 1945 je bil dan „veselja in ponosnega zmagovalstva... prvič po tisočletju se je zgodilo, da smo postali zmagoviti narod...“ bila je to pravična zmaga...“ Tudi jih ni motila rdeča zvezda v narodni zastavi: „v rdeči zvezdi so videli ljudje bolj madež prelite krvi za svobodo, simbol trpljenja in zmage, kakor pa vsiljen strankarski znak ozkosrčne skupine ljudi, ki so nepošteno izkoristili zmago v svoje lastne namene...“

Tako pred 25 leti.

Kako pa danes?

Isti publicist je letos začel izdajati svoj „zbornik za družbena vprašanja Alternativa“, v katere l. štev. je napisal uvod za premišljevanje.

Na prvem mestu govori o načrtu svoje „alternative“, kakor si jo pred-

stavlja v nasprotju s sedanjo proletarsko diktaturo v domovini. Govori o sedanjem položaju v totalitaristično vladani domovini. In tu uporablja močne besede v obsodbi režima po zmagi l. 1945, ki jo je nekoč s takim navdušenjem pozdravljal in pri njej sodeloval. Nekaj stavkov: „Tam vlada popolni totalitarizem, ni politične svobode, da v njej je pravo nasprotje svobode, totalna ne-svoboda. To tako prenikne človeka, da se svobode ne zaveda več, se nesvobodi ne upira in otopeno sprejema totalitarno diktaturo in osebni kult voditelja.“ Današnji čas primerja prosvetljenemu absolutizmu, le da je v XVIII. stol. težil monarhični absolutizem k liberalnosti, današnji pa je antiliberalen, nazadnjaški, zatiravec svobode na vseh poljih, skratka: antiprogresiven. To je najhujša oznaka, ki jo zaslužijo nekdanji samozvani „progresisti, naprednjaki“. Po taki negativni oznaki današnjega dne, napiše sledeči stavek, ki je nas prevzel s svojo odkritosrčnostjo: „To, kar je zdaj, je v popolnem nasprotju s tistim, kar si je postavil za cilj narodnoosvobodilni boj med okupacijo. Danes vemo, da je šlo v vsem izrazu v bistvu za prevaro... pomenil je zgolj partijski značaj tega boja in ne narodne osvoboditve. Toda takrat tega nismo vedeli. Če bi bila partija takoj v začetku povedala, da ji ne gre za narodno, ampak za razredno osvoboditev, bi se bili ljudje po tem ravnali in bi nikdar ne prišlo do ustanovitve Slovenske osvobodilne fronte in medvojno dogajanje v Sloveniji bi bilo zavzelo čisto drugačno pot.“

Pri tem stavku se nam kar samo nasmehne. Saj KPS ni bila tako naivna, da bi jasno povedala svoj partijski cilj in takoj dala vedeti naprej, da bo svoje zaveznike prevarila. Naivni so bili tisti, ki so njenim besedam nasledili. Zdaj ti priznavajo svojo lahkovernost, ki je bila tako velika, da se spreminja v groteskno-tragiko. Takole podoba dobi sedaj pri Jezi ta lahkovernost, kot pravi sam: „Strašne žrtve so bile dane na žrtvenik lažnega cilja... stotisoči Slovencev so nenadno ‘zblazneli’, da so bili pripravljeni žrtvovati svoja življenja zgolj za to, da spravijo na oblast kakega Kidriča, Kardelja, Vido Tomšič, Mačka in Marinka ter nekega balkanskega komunističnega voditelja in aktivista Kominterne Tita, katerega ni nihče poznal in ni nikdar slišal prej govoriti o njem, razen v člankih KPS!“ Leta 1952 so bili ‘blazneži’ tisti, ki so se uprli komunističnim agentom, l. 1978 so ‘blazneži’ ti, ki so jim nasledili. Da je tragika popolna, so morali sami poslušati, kako so jih oni namenoma „potegnili za nos“, kajti Jeza piše: „Po vojni so to sami povedali, ko so bili že trdno na oblasti in tedaj smo spoznali, da so bili torej agenti Moskve bolj kot pa politični voditelji.“ To potrjuje je letos pred vsem svetom potrdil tudi Milovan Djilas, ko je v svojih spominih iz vojnega časa (v angleški izdaji Wartime) na str. 141 zapisal: „zanetili smo revolucijo“, da dosežemo oblast“ in na str. 353: „Narodno osvobođenje je bila samo prazna fraza za lahkoverne naivneže.“

(Nad. na 2. str.)

IRAN MED ZAHODOM IN VZHODOM

ZDA IN ZSSR PODPIRATI ŠAHA

Kljub velikim naporom šaha in perzijskih oboroženih sil se razmere v Iranu še vedno niso ustalile. Izgredi proti šahovi monarhiji in sploh proti njegovemu načinu vladanja se od časa do časa nadaljujejo, tako v prestolnici Teheranu kakor po drugih iranskih mestih. Toda kljub vztrajnim naporom opozicije, ki jo vodi iranski muslimanski vodja iz Pariza proti šahu in proti zahodni civilizaciji Irana, je kazno, da je malo verjetnosti, da bi se mogel v doglednem času položaj v Iranu kakor koli spremeniti.

Iran je namreč tako za svobodni Zahod kakor za komunistični Vzhod ena izmed ključnih dežel iz treh razlogov: zaradi petroleja, orožja in zemljepisne lege. In od vseh treh je njegova zemljepisna lega najvažnejša.

Iranska petrolejska proizvodnja predstavlja eno desetino svetovne petrolejske proizvodnje. Stavke na iranskih petrolejskih poljih, lahko močno škodujejo zahodnim državam, toda končno mora Iran petrolej črpati tudi zaradi svojega lastnega gospodarstva, ker zanj potrebuje tujih valut. Neglede na to, kdo bo vladal v Iranu, edina velika potrošnika njegovega petroleja bosta ostala svobodni Zahod in Japonska.

Zadeva z orožjem je bolj delikatnega značaja. Iran ima 400.000 mož pod orožjem ter je opremljen z najmodernejšim orožjem, ki si ga je nakupil na Zahodu. Onstran Perzijskega zaliva se raztezajo ostale arabske petrolejske države, ki vse skupaj ne premorejo več kot 10 milijonov prebivalcev nasproti iranskim 36 milijonom. Če se v Teheranu povzpne na oblast ekspanzionistični režim, bo z lahkoto kontroliral ves Perzijski zaliv.

Toda najvažnejša je iranska zemljepisna lega. Iran zapira Sovjetski zvezni neposreden dostop v Indijski ocean in neposreden stik z arabskim Bližnjim vzhodom, vključno z arabskimi petrolejskimi polji okoli Perzijskega zaliva.

Trenutno ni izgledov, da bi v Teheranu mogel zavladati sovjetom naklonjeni režim. Toda so drugi razlogi, ki so za položaj kritični.

V Iranu je samo polovica prebivalstva Irancev. Obmejna področja so poseljena z Arabci, Kurdi, Turki, Tadžiki, Turkomani in Beludžijci. Vsa ta ljudstva se raztezajo čez iranske meje na drugo stran v Sovjetsko zvezo, ki si je deloma že zagotovila kontrolo nad sosednjim Afganistanom, preko

katerega vpliva tudi na bližnji Pakistan, ki se nahaja praktično pred novim valom desintegracije.

Kombinacija teh činiteljev s protizahodnim razpoloženjem iranskega prebivalstva lahko pripelje državo v katero koli skrajnost — levo ali desno, ki bosta obe poskušali nasilno preprečiti razpad Irana.

Tako Zahod kakor Moskva si trenutno želita, da bi šah obdržal kontrolo nad položajem, seveda vsak iz svojih razlogov.

Na Zahodu se boje, da bi slaboten šahov režim izgubil kontrolo in bi Iran padel v roke pro-sovjetskemu režimu. V Moskvi se boje, da bi zaradi slabotnega šaha v Iranu vso oblast prevzela vojska skupaj z ultrakonservativnimi muslimanskimi voditelji, kar bi Kremlju onemogočilo sleherno vmešavanje v iranske notranje in zunanje politične zadeve. Močan muslimanski Iran bi bil tudi silno privlačen za muslimanska ljudstva znotraj ZSSR, ki skupaj štejejo nad 50 milijonov ljudi, ki so vsi kljub sovjetskemu režimu ohranili vero, svoje jezike in kulture. V Kremlju jih smatrajo za „fanatične protisovjetske elemente“.

Nov romunski odklon od ZSSR

V VARŠAVSKEM PAKTU

Romunski komunistični diktator Ceaucescu je znova presenetil ne samo Moskvu, temveč tudi svobodni Zahod, ko je na vrhunskem sestanku članic sovjetskega Varšavskega pakta znova zrahljal vezi, ki vežejo Romunijo v vojaškem pogledu na sovjetski blok.

Ceaucescu, ki si je že nakopal jezo Kremlja, ko je minulega avgusta gostil kitajskega partijskega vodjo Kuo-fenga, je po koncu vrhunškega sestanka Varšavskega pakta častnikarjem objavil, da se je zoperstavil od sovjetrov zahtevanim vojnim obvestnostim in da jstvam v tej organizaciji, istačasno tudi ni hotel podpisati obsodbe sedanjih mirovnih razgovorov med Egiptom in Izraelom.

Minuli petek in soboto je Ceaucescu govoril tudi romunskemu narodu po radiju in televiziji in ga pozval, naj se strne za njim proti sovjetskim zahtevam o popolni uklenitvi Romunije v Varšavski pakt tako v vojaškem kakor v političnem pogledu.

MEDNARODNI TEDEN

VEČ KOT 1000 BEGUNCEV pribeži dnevno iz komunističnega Vietnama na čolnih po dolgih in nevarnih vožnjah po tropskem morju v Tajsko ali v Malazijo odn. v Singapur. Še do pred kratkim je bilo vietnamskih beguncev največ, po 5000 mesečno, v zadnjih tednih se je število dvignilo na najmanj 1000 dnevno. Vse azijske države se teh beguncev pred komunističnimi režimi otepajo in jih zavračajo. Vse, kar so storile je to, da so zgradile velika begunska taborišča, kamor jih nastanijo le začasno. Skrb zanje in končno naselitev jim mora preskrbeti evropski in ameriški Zahod ter jih predvsem sprejemajo Kanada, ZDA, Belgija, Francija in Zahodna Nemčija. Zanimivo je, kako je „kapitalistični“ Zahod odprt za te azijske begunce, medtem ko jim komunistični Vzhod z ZSSR na čelu zapira vrata, dasi jim je prej besedilil o „osvoboditvi“ (od česa?).

KONČNO ŠTEVILLO samomorilcev na ukaz marksistične verske sekte templarjev v Guyani se je dvignilo na 914 moških, žensk in otrok. Amerikanci so trupla prepeljali v ZDA, nekaj živih kriminalcev te sekte pa imajo pod ključem ter nameravajo do dna raziskati to versko-ideološko fanatično norost.

Na vrhunskem sestanku Varšavskega pakta, ki je bil v Moskvi, se je Ceaucescu tudi posrečilo, da v sklepno poročilo niso vključili omembe Kitajske, medtem ko obsodbe egipčansko-izraelskih mirovnih pogajanj ni mogel preprečiti. Besedilo obsodbe je Moskva objavila, toda brez Ceaucescujevega podpisa.

Romunija je edina članica Varšavskega pakta, ki je obnovila in vzdržuje redne diplomatske stike z Izraelom. Prav tako je edina, ki podpira egipčanskega predsednika Sadata v njegovih naporih za mir na Bližnjem vzhodu.

Po vrnitvi iz Moskve je Ceaucescu sklical romunski partijski politbiro ter mu je poročal o svojem odporu proti sovjetskemu zahtevam.

Titova Jugoslavija, dasi ni članica Varšavskega pakta, nasprotuje izraelsko-egipčanskim mirovnim pogajanjem in se v celoti strinja s sovjetsko politiko ribarjenja v kalnem na Bližnjem vzhodu.

ključevali načelno in s poudarkom vse voditelje demokratskih strank? In k taki „demokraciji“ prvotne OF poziva Jeza sedanje oblastnike, naj se federalizirajo in nacionalizirajo. Ali naj bo taka OF trden temelj za ustvarjenje alternative, protiblike sedanjega totalitarizma v Sloveniji? Ljudska fronta v najslabši obliki!

Veseli nas vsak razvoj v dozorevanju časa, ki se kaže v rasti novih načrtov za premaganje totalitarističnega nasilstva v domovini, in veseli smo tudi razvoja v miselnosti F. Jeze, ki ga je doživel od l. 1952 do danes. Treba pa bo njemu in — menim, vsemu tržaškemu kulturnemu in političnemu demokratskemu krogu stopiti še korak naprej in priznati protikomunističnemu odporu v Sloveniji med komunistično revolucijo l. 1941 do 1945 tudi ideološki značaj, ne le samoobrambni. Ko se ne bo gledalo v protikomunistični skupnosti samo „kolaboracija s fašisti“, ampak tudi na privrženost k demokratskim zahodnim zaveznikom. Nikdar se nihče iz nje ni postavil z orožjem proti njim, temveč se je s tveganjem vsega pripravljala le na to, da ostane živ, da bo lahko v podporo zahodnim zaveznikom. Ta trenutek bi bil gotovo drugačen, da ni posegla na poziv iz najbolj fašistične stalinistične Sovjetije v zgodovino Slovencev, njih najtragičnejših dneh, OF pod vodstvom KPS oz. KPJ, „sovjetskih agentov“. Ti so prevarili svoje „sopotnike“ in nihče drug, in so krivi „drugačnega razvoja, kot bi bil sicer“.

Tudi priznanje te resnice na eni strani in lahkovernosti na drugi vodi k zbližanju in lahko pripelje k skupni alternativni vseh protirežimcev v domovini in zdomstvu.

Taka nedemokratska „Koalicija“, kakor je bila OF, nikdar ne more biti izhodišče, še manj cilj kakšne nove alternative.

t. d.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Obisk španskega kralja in kraljice je bil gotovo izstopajoči dogodek preteklega tedna. Bil je to prvi obisk „starih gospodarjev“ na argentinskem ozemlju, in kot tak je globoko odjeknil v narodu.

Ne smemo pozabiti, da Argentina in skoro vsa latinska Amerika izhaja iz Španije, da je od nje prejela kulturo in vero, da je večinski odstotek tukaj naseljenih vsaj delno španske krvi, in da še danes nenehno priteka španski življenj v Argentino.

Zgodovinski proces „kolonij“ je nadvse zanimiv. Kmalu potem, ko je Krištof Kolumb odkril novi kontinent, je reka španskih priseljencev poplavlila Ameriko od Mehike do Ognjene zemlje. Prvi pritoki so bili res sestavljeni iz avanture in zakladov željnih ljudi. A kmalu je prišel novi val, ki je v eni roki še držal puško, a z drugo že sukal sekuro in vodil plug. Z njim je v nove dežele prišel križ in pero. Vera in kultura sta se spojili z zemljo in dežela, razkosana v podkraljevine, je živela soglasno s špansko krono. Ne primerja se zaman špansko kolonizacijo na jugu, napram saksonski kolonizaciji na severu. Prva je bila kolonizacija duha, druga kolonizacija materije.

Ko je Evropa prišla z Napoleonom v krizo, se je pričelo vrenje v kolonijah. Osvobodilna vojna, ki je zagorela po vsej Ameriki, je bila bolj podobna domačemu sporu, ko se hoče sin postaviti na lastne noge. Neodvisnost, ki jo je Argentina proglasila leta 1816, nikakor ni pretrgala zvez med novo državo in matično Španijo. Te zveze so se tekom let le še izpopolnile. Danes je Španija res mati, in Argentina hoče biti ena najdražjih hčera. Tako so se izrazili kralj Juan Carlos in njegovi, pa tudi general Videla in ostali argentinski predstavniki v teku skoro teden trajajočega obiska.

Seveda celoten čas obiska ni bil posvečen le zgodovinski in humanistični evokaciji. Gospodarski del je imel tudi svoj čas. Španija, delno ločena od gospodarske Evrope, si hoče odpreti pot v svoje naravno zaledje: v latinsko Ameriko. Finance, tehnologija, razni izdelki naj bi prišli v poštev pri izmenjavi, ki naj koristi eni in drugi

strani. Kraljevski obisk naj bi temeljno pripomogel tudi k temu razumevanju.

Obisk Juan Carlosa in kraljice Zofije, sestre pregnanega grškega kralja je delno zatemnil celo govor, ki ga je v četrtek 23. t. m. naslovil na narod predsednik general Videla. Govor so že dolgo pričakovali razni politični opazovalci, in v njem naj bi predsednik razjasnil položaj, v katerem se država in reorganizacijski proces nahajajo.

General Videla je v tem nagovoru omenil razne probleme in pereče točke argentinske sedanosti. Tako stanja spora s Čilom, ki se trenutno nahaja v nekakšnem odmoru. Obstaja predlog, naj bi se skoraj sestala zunanja ministra obeh držav, in odločila komu in kako naj predložijo razsodbo glede nerešenega problema. V tej zvezi je bilo govora, da bo svoje skušal storiti tudi španski kralj Juan Carlos.

Drug problem, ki ga je omenil predsednik, je uporaba vodne sile na reki Parana, kjer ni lahko najti soglasja z Brazilom. Tudi tu skuša vlada izpeljati stvar po poti mirnih medsebojnih razgovorov.

Glede politične aperture je predsednik poudaril (kot že nekaterikrat), da bo vlada kmalu povabila ves narod k dialogu in soudeležanju. Kako bo urenila politični izhod, v kolikem času in na kakšen način se bo izvedel prehod iz vojaške vlade v demokracijo, tega pa seveda še ni povedal.

Zgoraj omenjeni problemi so zanimali zlasti politike in politične opazovalce. A narod bi rad vedel, kako kaj z gospodarstvom. A prav te točke se predsednik niti ni dotaknil. In vendar bi bilo dobro, če bi vsaj na kratko označil, kako si vlada zamišlja gospodarsko in socialno bodočnost države in naroda. Ta problem, ki je po mnenju mnogih trenutno najhujši, še ni naletel na zadovoljivo rešitev. In kot izgleda, je še nekaj časa ne bodo našli. Napovedi za mesec november, ki je že pri koncu, in december, niso kaj prijetne. Inflacija bo ostala na isti ravni kot v oktobru, če se ne bo še zvišala, zaradi bližnje praznikov. Kaj pa prihodnje leto? O tem se nihče ne upa prerokovati...

Španija pred ustavno spremembo

SKRAJNI DESNICA IN LEVICA PROTI NOVI USTAVI

Ob tretji obletnici smrti španskega predsednika grala. Franca se je na trgu Oriente sredi Madrida zbrala nad 200.000 glava množica, ki ji je govoril vodja skrajne desnice Blas Pinar ter špance pozval, naj glasujejo proti novi španski ustavi, ko jo bo sedanja španska vlada predložila narodu v odobritev. Na zborovanju je množica vzklikala: „Franco, Franco!“ in proti vladi. Gral. Franco je umrl 20. novembra 1975.

Pred zborovanjem je vlada objavila, da je preprečila državni vojaški udar, ko naj bi del španske vojske ugrabil španskega predsednika Suáreza ter proglasil vladu „narodne rešitve“, medtem ko bi bil španski kralj Janez Karel na potovanju po latinski Ameriki.

AMNESTY INTERNATIONAL je objavila poziv, ki ga je poslala kubanskemu komunističnemu diktatorju Castru, naj izpusti na svobodo nad 3000 političnih jetnikov, „ki so trenutno priporniki te vrste, ki so najdlje v ječah.“ Castro na poziv odgovarja, da na Kubi ni „političnih jetnikov“, temveč da so samo „protirevolucionarji“, ki jih zaradi tega ne more izpustiti.

ARABSKE PETROLEJSKE DRŽAVE so se že dogovorile, da bodo zvišale cene petroleju prihodnje leto med 6 in 8 odstotkov, zadnji sestanek pred koncem leta bodo imele 16. decembra t. l. v Abu Dhabi, kjer bodo določili, tako menijo opazovalci, 10 odstotno zvišanje cen.

ROMUNSKI disidentski pisatelj Paul Goma je pred kratkim dobil gorzilo pismo, da ga bo, če ne bo prenehal pisati proti romunskemu komunističnemu režimu, doletela enaka usoda kakor bolgarskega disidenta Markova. Kakor je znano, je bil Markov zastrupljen z izstreljeno kroglico na pariški podzemski železnici. Tudi Goma živi v Parizu.

BOLIVIJCI so minuli teden zame-

V španskih vojaških in policijskih krogih narašča nezadovoljstvo zaradi vedno večje aktivnosti marksističnih teroristov v državi. Letos je pod streli gverilcev padlo v Španiji že 74 žrtev. Napadi so uperjeni predvsem proti policiji in vojski ter se zadnje tedne stopnjujejo z ozirom na referendum o novi ustavi, ki ga je vlada napovedala za letošnji 6. december.

Po novi ustavi bodo Baski dobili omejeno krajevno avtonomijo, medtem ko baskovski marksistični separatisti zahtevajo popolno neodvisnost. Španska vlada se boji, da bi nad Baski zavladala KP ter bi na iberijskem polotoku Moskva dobila svojo postojanko. Proti novi ustavi nastopajo tudi skrajni desničarji, češ da bo nevarna za „enotnost Španije“.

njali enega generalskega predsednika z drugim. Bolivijski šef štaba gral. David Padilla je vrgel dosedanjega predsednika grala. Peredo in napovedal volitve za julij prihodnjega leta. Skoro vsa bolivijska levica je pozdravila državni udar, opazovalci se sprašujejo, če bo Padilla držal besedo. Pereda je pred štirimi meseci vargel grala. Banzerja, ko je ta razveljavil takratne volitve, češ, da je bilo veliko potvorb pri šteju glasov.

ANUAR SADAT, egiptovski predsednik in skupaj z izraelskim Beginom letošnji Nobelov nagrajenec za enkrat ne namerava potovati na Norveško, kjer bi sprejel dodeljeno nagrado. Kot vzrok navaja zastanek v mirovnih pogajanjih z Izraelom.

NA KITAJSKEM so se po pekinških ulicah pojavili plakati s pozivi h kampanji proti Mao Tse Tungu. Da bi potihnile govorice o domnevnem borbi za oblast med kitajskimi oblastniki, je podpredsednik Teng Siao-Ping odločno demantiral vest o možni zamenjavi ministrskega predsednika Hua Kuo Fenga, šefa kitajske KP. Teng je danes po vrstnem redu tretji kitajski potentat, čeprav je bil žrtev že dveh čistk.

Nekdaj, sedaj in v prihodnje

(Nad. s 1. str.)

Vsi ti nekomunisti v OF so bili torej čisto navadna „koristna budala“, kakor jih je krstil že Lenin in so se ponovili v naši slavni „narodni epopeji“, kot njih glavni pomočniki, kajti že Kidrič je rekel, da brez pomoči krščanskih socialistov ne bi bilo Osvobodilne fronte, kaj šele zmage. Potemtakem pade glavna krivda na te povojne razmere, kot jih uvodoma opisuje Jeza, prav na nje same, ne pa na voditelje SLS, kakor je trdil l. 1952 — in kakor trdi še danes.

Spet, kdo je kriv?

Kljub temu grenkemu spoznanju Jeza trdi v Alternativi, da so bili „krivi neodločni, nesposobni, zaslepljeni protikomunistični voditelji spriči imperativa časa, t. j. boja proti okupatorju.“ In spet trdi: da ni prišlo do enotnega nastopa v OF proti totalitarizmu — to je proti komunizmu, fašizmu in nacizmu — pod okupacijo, je kriva predvojna SLS, ki ni bila sposobna prevzeti vodstva tega skupnega nastopa.

Zdi se, da Jeza ne ve ali noče vedeti o tem, kako je SLS pod vsemi tremi oblikami — Narodnega sveta, Slovenske zveze in Narodnega odbora — iskala, našla in vodila vse demokratske organizirane sile v narodu in jih usmerjala v podtalni odpor proti okupatorjem. In to v smislu svoje legalne vlade, ki je bila gost pri zaveznikih v Londonu. Čakala je od nje poziva na vstajo in ne od Kominterne oz. Stalina iz Moskve. In komunizem je bil tedaj, kot pravi Jeza, stalinizem, torej — totalitarizem, fašizem najgorše vrste, dočim je hotela biti politična povezava slovenskih demokratov na strani svetovne demokracije in delati zanj. Ne ve ali noče vedeti za sklepe SLS ob začetku vojne,

ne za podtalno delo in stike z demokrati v svetu in da je bila prisiljena prav zaradi totalitaristične nevarnosti, ki so jo kot „oslepljenci“ spregledali, Jezovi somišljeniki pa podpirali, tedaj seči za samoobrambo po orožju, kjer ga je kdo mogel dobiti. Ne ve ali noče vedeti, da so domobranski častniški voditelji tudi končavali po nemških taboriščih in izgorevali v krematorijih. Ne ve, da je ta protikomunistična skupnost tudi ustanavljala državo Slovenijo že od l. 1941 naprej pa vse do ločnega konca razglasitve slovenske državnosti 3. maja 1945.

Danes je ta članek F. Jeze v Alternativi važen v štirih priznanjih: 1. da so komunisti zaveznike v osvobodilnem boju „v vseh obljubah prevarili“, tudi, da so „izdali slovensko samoodločbo in državo v AVNOJU l. 1943 (tedaj, ko je bil podpredsednik te skupščine Edvard Kocbek!); 2. da slovenske domobranci „ne moremo imeti za narodne izdajalce“; 3. da je „narodnoosvobodilni boj t. j. OF napravil Slovence za take hlapce, kakor še niso bili v zgodovini“ in 4. da je bil „stalinizem neposrednejši in tudi v perspektivi hujša nevarnost od nemško-italijanske okupacije“.

In v prihodnje

Nerazumljivo je, da Jeza po teh ugotovitvah postavlja prvotno OF, tzv. demokratsko koalicijo za zgled prave demokratičnosti, v katero se mora slej ko prej spremeniti današnji fašistični totalitarizem-komunizem, ki je vtelesen v UDBI. Kakšna demokracija je bila OF, v kateri niso bile kot organizacije predstavljane vodilne stranke, temveč izključno samo „disidenti“, ki niso dobivali pri volitvah, tudi ne v demokratih, več kot 6% glasov? Kakšna demokracija je to bila, iz katere so iz-

Novice iz Slovenije

VELENJE — Gorenje bo prihodnje leto ponudilo porabnikom 500 prvih enot za pripravo tople vode z uporabo sončne energije.

PIRAN — Slovenska Splošna plovba bi rada obnovila svoje ladje, pa nima denarja. Vseh ladij ima Splošna plovba 28, toda sedem je starih že več kot dvajset let. Ugotovili so tudi, da bi nakup nove ladje z nosilnostjo 20.000 ton v jugoslovanskih ladjedelnicah veljal okoli 21 milijonov dolarjev, v inozemstvu pa bi dobili novo ladjo že za 11 milijonov dolarjev...

KOPER — Društvo prijateljev glasbe iz Kopra je v zadnjih šestnajstih letih predstavilo koprskemu občinstvu vse, kar se je ponujalo na slovenskem glasbenem polju. Letošnjo sezono je 26. oktobra odprl pevski zbor Obala, v nadaljevanju pa bodo poleg domačih slovenskih glasbenikov nastopili tudi mnogi tuji gostje.

KOPER — Splošna bolnica Koper je za svoje novo poslopje naprosila slovenske umetnike, naj s svojimi deli ustvarijo bolnikom prijeten ambient. Vabilu se je odzvalo 51 umetnikov. Podarjena dela so pokazali javnosti na posebni razstavi v galeriji Loža.

MMARIBOR — Na mariborski univerzi so 30. oktobra podelili prvi doktorski naslov. Dobil ga je Franc Brešar, ki je uspešno branil doktorsko disertacijo na Visoki tehniški šoli.

LENDAVA — V vasi Žižki bo domžalsko podjetje „Toko“ odprlo nov obrat drobne usnjene galanterije. Za novi obrat je krajevna skupnost namenila kar kulturni dom, ki ga bodo do aprila s prezidavo preuredili v proizvodne namene. „Toko“ je v ta namen dal 7 in pol milijona dinarjev; ključne „kulturnega doma“ so slovesno izročili 5. novembra predstavnikom domžalskega podjetja.

PREDDVOR — Na hribu Sv. Jakoba nad Preddevorom je stala poleg cerkvice Sv. Jakoba počitniška hiša podjetja Slovenijales. Sedem mladih Ljubljančanov se je 4. novembra poslavljalo od prijatelja v počitniškem domu. Zvečer so zakurili peč, da bi jih ne zeblo; ponoči je bila streha v ognju. Skušali so gasiti, pa ni bilo uspeha, hiša je pogorela, z njo pa tudi lesen zvonik cerkvice sv. Jakoba. Cerkvico samo, ki je pod spomeniškim varstvom, je gasilec iz Kranja uspelo obvarovati pred ognjem.

KOPER — Koprsko bolnišnico so začeli graditi leta 1976 in so napovedali, da bo objekt zvečer v treh letih. Danes pa kaže drugače, bolnišnica bo nared šele konec prihodnjega leta. Zamuda gradnjo silno draži, saj so stroški od predračunskih 105 milijonov dinarjev že narasli na 340 milijonov dinarjev.

TOLMIN — Na pobudo novogoriškega spomeniškega varstva so znova „obnovili razmišljanja“, kako zavarovati in obnoviti močno propadlo „Rusko kapelico“. Varstvo je pripravilo tri variante za ohranitev spomenika iz prve svetovne vojne. Predstavniki občine Tolmin so se odločno zavzeli za hitro delo, ker postaja „Ruska kapelica“ že „kulturna sramota“. Problem je, kje dobiti skoro štiri milijone dinarjev za obnovo.

LJUBLJANA — Podjetje Medex je z društvom Exlibris Sloveniae pripravilo mednarodni razpis za izdelavo malih grafik na temo čebela, med, satovje, čebelnjak. Umetniki iz devetih držav so poslali 92 grafik. Strokovna žirija je dala prvo nagrado Francu Bertholdu iz Slovenjgradca, drugo Zbigniewu Józwi-ku iz Poljske in tretjo Gražini Didelyte iz Sovjetske zveze. Grafike so najprej razstavili udeležencem mednarodnega simpozija o apiterapiji v Portorožu, nato pa je bila razstava od 6. do 18. novembra v Ljubljani.

LJUBLJANA — Ljubljansko operno baletno gledališče je za uvod v novo sezono izbralo lirčno opero Jullesa Masseneta „Werther“. Kritiki Pavel Mihelič je o predstavi pisal popolnoma negativno. Pravi, da so poznavalci glasbe trpeli od začetka do konca. Zglašena je po njegovem režiji Marijana Breznika, zasedba ne ustreza, scenografija da je sladkobna in orkester pod taktirko Vladimirja Koblerja nedogran, varčno da so bili tudi skrojeni kostumi Alenke Bartlove. V glavni vlogi je nastopil tenorist Rajko Koritnik, katerega glasovne sposobnosti niso vlogi dorašle, boljši je bil baritonist Stane Koritnik; Božena Glavakova je pela vlogo Charlotte, bila kar pevsko-igralsko izdelana, toda po kritikovem mnenju ji ta vloga ne leži.

Umrli so od 31. 10. do 5. 11. 1978.

LJUBLJANA — Marta Vižič r. Rozman; Matevž Jurjavčič, bорец na dobruški in solunski fronti v 1. svetovni vojni; Janko Lampič; ing. Franc Mikuz, up. univ. profesor; Leon Kristof, finomehanik; Milena Klasinc r. Lombar; Ivana Ileršič r. Kregar; Marjan Zidar, ing. kemije; Franja Magister r. Kresal, 83; Oton Ereigoi; Franc Capuder, up. prof.; Hilda Gabršček r. Wilde; Minka Rabič r. Dernovšek; Milka Dermelj r. Simončič; Jožica Juvanc.

RAZNI KRAJI — Franc Pristav, Prevoje; France Lebar, Hrastnik; Alojz Šebenik, Prodnikov oča, 94, Gornji grad; Gvido Koritnik, delavec, Trbovlje; Ivan Kocijančič, Polje—Lj.; Marija Česenj r. Česen, Tacen; Marija Smerke r. Sparemblek, Kamnik; Jaka Leskovec, 74, Vrhnika; Ivan Verstovšek, up., Župešev; Anton Pirman, up., škofljica; Jože Krošl, 85, biseromašnik, prof. pastoralne sociologije na Teološki fakulteti v Ljubljani in Mariboru, pokopan v Cir-kulanah; Tinočka Lovšin r. Zuljeva, Celje; Anton Lukner, up., Polzela; Ivan-ka Ramovš r. Ažbe, Sv. Duh pri škofji loki; Franciška Kušar r. Selan, Notranje gorice; Karel Rutar, 64, Nožice;

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebnosti:

Nova slovenska diplomantka: Na buenosaireski univerzi je diplomirala iz farmaceutike gđ. Polona Pintar. Čestitamo!

BUENOS AIRES

Predavanje prof. A. Peterlina v SKA

V nedeljo 20. novembra dopoldne ob 11 je bilo v Slovenski hiši v okviru SKA predavanje akademika prof. dr. Antona Peterlina iz Washingtona o Razvoju moderne fizikalne znanosti. V odsotnosti vodje Prirodoslovno-znanstvenega oddelka je občinstvu predstavil predavatelja predsednik SKA prof. dr. Tine Debeljak. Omenil je njegovo delo v domovini kot univ. profesorja, kot vodja Instituta Stefan in njenega prvega častnega člana ter kot akademika Slovenske akademije znanosti; nato njegov odhod v tujino, kjer zdaj deluje na najvišjem ameriškem inštitutu za raziskavanja ter je član več ameriških akademij, svetovnih znanstvenih zavodov in uradnih renomiranih znanstvenih revij predvsem za svojo specialno stroko Polimerov. Zahvalil se mu je, da je na povabilo SKA sprejel predavanje na nje kulturnem večeru ter mu je v imenu vseh argentinskih kulturnikov in udeležencev čestil k njegovi 70-letnici, ki jo je praznoval pred dvema mesecema. Seveda je toplo pozdravil tudi njegovo gospo, ki je med udeleženci predavanja srečala po dolgih letih dve svoji nekdanji učenci.

Toplo pozdravljen je akademik A. Peterlin začel svoje predavanje. V glavnem je bilo posvečeno razvoju fizikalne znanosti, ki se je začela v srednjeveških samostanih. Ko so nastali prvi stroji, je bil človek primoran, da se je pričel bolj zanimati za naravo in jo razumevati. Pri tem mu je služil tudi način arabskih števil in iznajdba ničle. Pozneje se je znanost razvijala čedalje hitreje. Vsa naša srednješolska znanost obsega dosežke do XIX. stoletja.

Tedaj pa, ko so nekateri mislili, da je že vse odkrito, so nastopile popolnoma nove stvari. Električna ni bila več samo kuriozitet, ampak je postala gonilna sila današnje tehnike, in ena izmed osnovnih principov sestave materije; domoulo so enotno povezavo med svetlobo, radijskimi valovi in žarki X in dognali enotnost med delci in valovanjem. Med svetovnimi slovenskimi znanstveniki te dobe je imenoval J. Vega in J. Stefana.

V zadnjem času so globlje prodrli v razumevanje strukture materije, eno najbolj dalekosežnih odkritij pa je iznajdba transistorjev in računalnikov, ki lahko popolnoma spreminjajo življenje. Pri tem se uveljavlja v ZDA odločilno tudi Slovenec Rode s Homca.

Vedno je šel napredek znanosti vzporedno z vojaško vedo, ki je najprej u-

porabila vse izume in šele pozneje so jih lahko izkoristili v mirne namene. Je pa znanost v vojaški smeri tako napredovala, da je vsaka velika vojna danes nemogoča, ker bi uničila vse, premaganost in zmagovalce.

Tudi je treba vedeti, da je znanost sama na sebi nesposobna rešiti nobene problema in še najmanj globokih človeških.

Znanost je le podlaga, na kateri lahko gradimo boljši svet, bolj človeški, z etičnimi ali ekonomskimi prijemi.

Po predavanju je sledila debata, kjer so se poslušalci predvsem zanimali za razvoj znanosti v vzhodnih deželah in v Sloveniji ter o raznih etičnih problemih v zvezi z znanostjo.

Poslušalci so se akademiku prof. Peterlinu zahvalili za zanimivo predavanje z aplavzom.

RAMOS MEJIA

Občna zbor SDO in SFZ v Solmskovem domu

V nedeljo 26. novembra sta bila v Solmskovem domu občna zbor ramoskih mladinskih organizacij. Po poročilih dosedanjih odborov SDO in odborov SFZ so bile volitve novih odborov. Novi deklinski odbor sestavljajo: predsednica Helena Fink, podpredsednica Helena Loboda, delegatinka v zvezni odbor Polona Pintar, tajnica Mirjam Šeme, blagajničarka Bernardka Durič, Kulturna referentka Damijana Andrejak, gospodinja Marija Novak in športna referentka Vera Breznikar; v širšem odboru pa so Tončka Beltram, Nežka Durič, Marta in Tončka Koželnik, Irena Loboda, Alenka Smole in Marija Snaj. V novem fantovskem odboru pa so predsednik Ciril Loboda, delegat za zvezni odbor Janez Jerebič, tajnik Franci Novak, blagajnik Marko Kočar, kulturni referent Milan Magister, športni referent Gregor Hribar in gospodar Marjan Jakoš. Duhovni vodja obeh organizacij je Jože Škerbec. Nova predsednika sta se zahvalila dosedanjima odboroma, ki sta jih prizadevalo vodila Saša Zupan in Janez Jerebič, ter naprosila vso mladino, ki se zbira v Solmskovem domu, da bi v prijateljskem duhu velikodušno sodelovala z novoizvoljenima odboroma v novem delovnem letu mladinskih organizacij in Solmskovega doma.

NAŠ DOM SAN JUSTO

Predavanje za moše in žene

V nedeljo, 19. novembra, je odsek Zveze mater in žena za žene in moše pripravil sestanek, na katerem smo govorili o aktualni temi: Problemi (vprašanja, težave) in rešitve v raznih dobah zakonskega in družinskega življenja. Predavatelj dr. Alojzij Stare je v nazorni obliki nakazal, kakšni versko-moralni problemi nastajajo v zakonu kmalu po poroki, po nekaj letih, okrog 25 do 30 leta zakona in v starosti.

Prvi slovenski zlatniki in srebrniki

Prijave za nakup

Cena: SERIJA 6 zlatnikov v etui-ju dol. USA 278; SERIJA 6 srebrnikov v etui-ju dol. USA 87, posamezni zlatniki dol. USA 48, posamezni srebrniki dol. USA 16. — V ceni niso vključene morebitne uradne dajatve v posameznih državah.

V Argentino jih bomo s prvo pošiljko dobili le toliko, kolikor bo prijav do 15. decembra t. l. Prijave sprejema uprava SVOBODNE SLOVENIJE — Ramón L. Falcón 4158. Prijavite lahko osebno ali pisмено s točno navedbo kovancev, kakršne želite. V prijavi naj bo tudi vaše ime, priimek in točen naslov. Plačilo samo v USA dolarjih ob prevzemu.

1918 SLOVENIA ARS 1978

Gallusov koncert cerkvene glasbe

Po izjavah dirigenta dr. Julija Savellija, članov zbora in prisotnega občinstva sodi „Gallusov“ koncert cerkvene glasbe, posvečen ob zborovi 30-letnici patroni glasbe sv. Ceciliji za njen praznik, med najpomembnejše in najbolj uspele zborove nastope v njegovem razgibanem in bogatem 30-letnem delovanju. Svoj slavnostni koncert ob 30-letnici je izvedel „Gallus“ sicer že 8. julija v dvorani Slovenske hiše s programom, ki je zajel v svojem prvem delu izbor iz zakladnice slovenske zborovske svetne pesmi, v drugem delu pa kantato „Ustoličenje karantanskih vojvod“ dr. Franca Cigana, tokrat pa so „Gallusovci“ posvetili koncert cerkveni glasbi, ki jo je zbor v svojem 30-letnem življenju vneto gojil. Cerkevni koncert je bil v soboto 18. novembra ob 20.30 v dvorani kolegija Sv. Duha na ul. Avellaneda, petsto metrov od Slovenske hiše v Buenos Airesu.

Prvi del sporeda je bil posvečen slovenskim Marijinim pesmim. Zbor se je hotel pokloniti zlasti lani umrlemu Lojzetu Mavu (1898-1977), ki je zložil nad 1000 cerkvenih skladb; latinske in slovenske maše (13), rekvie (11), zelo veliko Marijinih in evharističnih pesmi, dve knjigi preludijev „Prazniške mašne speve za vse leto za glas in orgle“ in druge. Izdal je tudi ljudsko pesmarico. Mavove skladbe so oblikovno jasne, peyve in osvajačice. Preveva jih preprosto in prisrčno versko

občutje. Prav tako je čutiti pri vseh njegovih delih, da je znal tenkočutno prislusniti ljudski duši in da je vnašal v zborov pesem značilnosti slovenskega narodnega občutja. Napisal je tudi nad 400 manjših svetnih skladb in priljubila se je njegova mladinska opereta „Angel z avtom“. — Mešani zbor „Gallusa“ je zapel 3 Mavove pesmi: Kraljica angelov, Mila podoba in Raduj se, Kraljica nebeška, skupaj z zborom mladenk pa še Kdo je ta? in Večerni zvon.

Dve pesmi programa sta bili Tomčevi: Lučke gorijo in Brezmadežna. Matija Tomc (1899) je tudi plodovit skladatelj na področju cerkvene, svetne in narodne glasbe. Temeljito in vsestransko strokovno glasbeno vzgojo je prejel najprej v domovini in potem še na Dunaju. Njegov obširni opus je oblikovan s stilno moderen, doživljajsko dovršen, stilo, ki se je tudi Tomc zavestno poglobljal v domačijstvo, razbiral pristne narodne glasbene sestavine, zlasti belokranjske, in jih vpeljal v svoje kompozicije. Tesno je bil povezan s Francetom Maroltom in njegovim Akademskim zborom. Tomc sega v sam vrh sodobnega slovenskega zborovskega snovanja. „Gallus“ je posvetil pesem Slovenija v svetu, „Gallus“ pa nam je med drugim predvajal njegovo prelepo kantato „Marija, Slovencev Kraljica“ za zbor, soliste in orgle in nepozabno kantato „Slovenski božič“ v odr-

ski izvedbi (režiral Maks Borštnik, scena Toneta Oblaka). Zbor mladenk je zapel samostojno Večerni zvon Franca Ferjančiča (1867-1943) in Dajte mi zlatih strun Vinka Vodopivca (1878-1952). Ferjančič je bil sicer glasbeno nadarjen in marljiv, ni pa zbudil večje odmevnosti v širšem glasbenem prostoru. Velike zasluge za slovensko pesem, cerkevno in svetno, ima Vinko Vodopivec, zlasti na Goriškem, kjer je s svojo priljubljeno, preprosto in melodično pesmijo (nad 1000 skladb) krepil ne le versko, temveč tudi narodno zavest.

V drugem delu programa smo poslušali stvaritve velikega avstrijskega skladatelja Josepha Haydna (1732-1809): 2 odlomka iz oratorija Stvarjenje in Marijacejsko mašo. Haydn se uvršča med genialne skladatelje. Spada v glasbeno obdobje klasične, še več: prav on je ustvaril osnove klasičnemu glasbenemu slogu in ga hkrati do kraja dognal. Povsem in lahkotno je obvladal vsakovrstno skladateljsko tehniko. Čeprav je bil tudi mojster kontrapunkta ali polifonije (večglasja, kjer je vsak posamezen glas obravnavan samostojno in je torej skladba sestavljena iz več posameznostnih melodij, ki se hkrati glasé in se med seboj prepletajo), se je zvečine bolj nagibal v homofonijo ali monodijo (način skladanja, kjer je v večglasju dan poudarek eni sami melodiji, drugi glasovi pa tvorijo tej osnovni melodiji ali glasbeni misli le harmonsko oporo ali sprem-

ljavo). Haydn je ustvaril veliko instrumentalne in vokalne glasbe, svetne in cerkvene. Osebnost je doživel marsikatero trpko življenjsko preskušnjo, a je s svojo prirojeno šegavostjo in optimizmom naravo vse premagoval in je tudi osnovni ton njegovih del vever in svetel. Zanimivo je, da priznavajo glasbeni poznavalci Haydnovi melodiji slovanske primesi.

Med njegovimi najbolj dognanimi stvaritvami je oratorij Stvarjenje, ki ga je zlagal med letoma 1797-1798 pod vtisom Haendlovih oratorijev, ki jih je poslušal v Londonu. „Nikdar se nisem čutil tako vernega kot med snovanjem Stvarjenja“, je priznal svojemu življenjepisцу; „vsak dan sem pokleknil in prosil Boga moči, da bi delo lahko nadaljeval in končal.“ Že pri prvi izvedbi je seveda žel neobičajen uspeh. In ko je bil l. 1808 poslednjikrat navzoč pri izvedbi te svoje veleumetnine na Dunaju, je ob stavku: „In nastala je luč“ vzkliznil: „Nisem bil jaz, temveč neka Višja sila, ki je to ustvarila.“ Ob sklepu prvega dela so ga morali odnesti iz dvorane, ker je bil tako ganjen ob vzvišeni lepoti te svoje skladbe, da ni mogel vzdržati do konca izvedbe. Beethoven, ki je bil v dvorani, je tedaj priskočil k njemu, se mu spoštljivo priklonil ter mu poljubil roko in čelo, medtem ko je velik del občinstva od ginjenosti jokalo.

Na koncertu smo poslušali iz Stvarjenja arijo nadangela Rafaela št. 22 za bas in pa spev „Vse stvarstvo na veke

Prav tako je tudi podčrtal vprašanja, ki se pojavijo takrat, ko so otroci majhni, ko doraščajo, ko se poročajo in ko začne rasti tretji rod. Predavanje, po katerem se je razvila živahna debata, nam bo služilo kot uvod za podobne teme o teh perečih vprašanjih, ki jih bomo obravnavali prihodnje leto. Udeležba je bila zelo lepa.

Slovenci po svetu

Dr. ANTON RAVNIK — 80-letnik

11. decembra praznuje Anton Ravnik iz El Cerrita pri San Franciscu v Kaliforniji svojo 80-letnico. Iz svojega rojstnega Kanala ob Soči, ki ga je zapustil takoj po vojni, se je po poti beguncev v 53. letu svojega življenja s svojo 5-član-

sko družino zatekel v ZDA. Kot skoro vsi slovenski politični izseljenci je opravljal slabo plačana dela, da je lahko pomagal svojim takrat še nedoraslim otrokom skozi univerzo do kruha. Toni je postal kardiolog, Aljoša, farmacevt, Ivo, profesor političnih ved, Mirjam, profesorica za žive jezike. Le po dolgem trudu so mu začeli priznavati njegovo izkušnost, živinozdravniško fakulteto v Brnu in doktorat iz Torina.

Še predno je lahko svoje znanje virologije začel uporabljati na univerzi v Berkeleyju z Nobelovim nagradjencom Wendel Stanleym pri odkritju tobačnega mozaičnega virusa (1957.66) je že leta 1954 bil upoštevan v Farmaceutiki Cutter, kjer so prvič odkrili Sal-kovo cepivo proti otroški paralizi.

Pod italijansko okupacijo je bil, kot vsak svojih pravic se zavedujoč Gorican, neprestano zatiran. Povezan s slovenskim katoliškim političnim življenjem v Primorju ni niti mogel dobiti dovoljenja za obisk svojega sorodstva v Sloveniji. Temu pritisku je še bolj kljuboval, napisal za Goriško Mohorjevo Družbo preprosto kmetu brez sredstev prepotrebno knjigo „Kako zdravimo živino“, pozneje prevedeno tudi v druge slovanske jezike, in pisal članke v „Gospodarskem Listu“. Peč je večino moral obresti revne kmetije raztresene v kanalskih in beneških vasih kjer je bilo malo blaga v hlevu preprostem del premoženja in sredstvo za obstoj. Ni bilo Italijana v teh krajih, ki bi to požrtvovalno delo opravljal, še manj pa bornemu slovenskemu kmetiču. Kot mlad zdravnik je našel svojo življenjsko družico v pridni vaški učiteljici, Štefki Rutar, visoko v hribih, v Lomu, potomki stare, skozi stoletja zakoreninjene tolmniške družine, s katero je od avgusta 1931 začel deliti dobro in slabo. Kot zaveden Slovenec je bil v pomoč slehernemu rojaku, priljubljen, in znal prenesti tesnobo člačenega na svoji zemlji in nezaželenega v tujini. Še do nedavnega je pel pri slovenskih nedeljskih mašah v Oaklandu. Dopolnje se s proučevalci oddaljene slovenske zgodovine in je s svojo številno družino pozoren za vse slovensko dogajanje doma in po svetu. Otroci so že pognali s slovenskimi imeni sveže korenine v Kaliforniji, tem se pa njegovih 7 nečakov v Argentini, Trstu, Münchnu, Ženevi in Ljubljani pridružuje v čestitkah proseč, da ga Bog ohrani še mnogo let.

-iž.

SLOVENCI PO SVETU

(Nad. s 3. str.)

TORONTO — KANADA

Mesec velike aktivnosti

Oktober je navadno lep jesenski mesec. Ljudje pospravljajo vrtove; iz mest hodijo na deželo ogledovat lepoto jesenskih barv. Te se ne samo spreminjajo, počasi tudi izginjajo. Življenje v naravi se umirja in odhaja. Prihod zimskih dni je pred vrati. Nakazujejo jih daljše noči, hladnejši dnevi, oblaki in dež...

Za Slovence v Torontu — kot skupnost, je bil to mesec velike aktivnosti. Ne bom omenjal rednega dela pri cerkvah in v dvoranah. Zabeležiti pa je treba tri izredne prireditve v tem mesecu. Vse tri kažejo, da Slovenci v Torontu niso vase zaprti in ograjena skupina, ki se briga samo zase, za lastne potrebe, nima pa smisla, da bi pogledala kam daleč, ven čez ograjo, kjer tudi živi in se trudi slovenski živelj.

Misijska nedelja vsako leto odpre vrata in okna v širni svet, kjer se oznanja blagovest evangelija. Tam na tem še neobdelanem polju vidimo hčere in sinove slovenske krvi, delavce na ozemlju, ki šele nastaja vinograd. Ta nedelja odpre slovenskim ljudem tudi srca, da molijo za delo in uspehe misijonarjev in da darujejo za njih potrebe. V ta namen Baragov misijonski krožek pri fari Marije Pomagaj priredi vsako leto tombolo, da sreča razdeli med prijatelje misijonov čez 100 dolar. Vsi prostori pod cerkvijo Marije Pomagaj na to nedeljo komaj sprejmejo številno občinstvo. Tudi v kuhinji je velik promet, saj dobre žene prinesejo vseh mogočih dobrot in navadno vseh zmanjka.

Letošnja prireditev je prinesla z darovi vred čez pet tisočakov, kar bo božični dar iz slovenskega Toronta slovenskim misijonarjem.

21. oktobra letos je bil v dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo že tradicionalni „koroski večer“ v pomoč slovenskim študentom, ki jim daje stredo in posteljo, hrano in vsakovrstno vzgojo celovška Mohorjeva Družba. Večer je bil poln: ljudi, programa, dobrot, melodij in prijetne zabave. Vodil ga je g. Frank Osredkar, ki mu je stala ob strani zvesta in pridna gospa Mara. Po trdem delu, ki sta ga vložila v pripravo večera s svojimi pomočniki in pomočnicami, uspeh ni smel izostati. Prinesel je čez pet tisoč dolarjev. Ker sta imenovana nosila teža in odgovornost za večer, zaslužita tudi priznanje in pohvalo v največji meri.

Tudi ta prireditev je pokazala odprstost pomagati bližnjemu, ki je daleč. Noben Slovenec ne more biti popolnoma srečen in zadovoljen, če katerikoli del naroda trpi na pomanjkanju kruha ali svobode.

Tretja oktobrska prireditev pa je bil praznik slovenske svobode. O tem je bilo poročano že na drugem mestu. Na ta dan 29. oktobra so Slovenci v Kanadi pokazali, kako cenijo svobodo in kako za to dragoceno svetinjo znajo stati skupaj kot visoko-kulturna družina, ki v pridožnosti ustvarja, ki demokratično čuti in se temu primerno obnaša.

To so trije veliki stebri letošnje oktobrske aktivnosti v slovenskem Torontu.

Por.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Praznih mest za šolsko počitniško kolonijo ni več. Cena kolonije je 79.000 novih pesov. Vse prosimo, da kmalu prinesejo denar v pisarno ZS.

Slovenska radijska oddaja je vsako nedeljo od 8 do 8.30 ure na radio Antartida.

Gallusov koncert

(Nad. s 3. str.)

nove maše, ki je bila nesporen višek koncerta, je „Gallus“ pritegnil 8 članov Buenosaireskega filharmoničnega orkestra (2 prvi in 2 drugi violini, 2 violi, violončelo in kontrabas; za ojačeni 60 članski zbor je bil godalni orkester morda preveč skročen), za vokalne soliste pri stvarjenju in maši pa gojence Višjega umetniškega inštituta gledališča Colón. Oboji so bili seveda na profesionalni ravni. (Maria Cristina Viscido — sopran, Alicia Cecotti — mezzosopran, Daniel Muñoz — tenor in Omar Brandon — bas.)

Zbor „Gallus“ je med nami nepogrešljiv dejavnik. Je čisto preprosto rečeno — reprezentativni zbor svobodne slovenske skupnosti v Velikem Buenos Airesu. Je sicer samostojen organizem, pa istočasno življenjsko povezan z organizirano skupnostjo. Zmeraj je prisoten s svojo pesmijo na vseh naših pomembnejših verskih, kulturnih, narodnih in pietetnih prireditvah. Ne moremo si predstavljati brez njega npr. polnočnice v Slovenski hiši ali obredov velikega tedna in podobno. Veseli smo ga in ponosni smo nanj. In „Gallus“ se zaveda svoje edinstvene vloge v skupnosti. Nikdar ne odreče svojega sodelovanja, kadar ga pristojni predstavniki naprosijo za sodelovanje, čeprav mora zavoljo pogostih nastopov odlagati vaje za svoje vsakoletne samostojne koncerte, ki vedno privabijo številno občinstvo.

Duša zbora je vseh 30 let njegov

Po športnem svetu

JOSE LUIS CLERC, nova argentinska teniška zvezda, je osvojil naslov prvaka 49. argentinskega mednarodnega teniškega prvenstva. V finalu je Clerc premagal Victorja Peccija (Paragvaj), v polfinalu pa enega izmed najboljših svetovnih igralcev Američana Harolda Solomona. Pecci je v polfinalu premagal Italijana Corrada Barazzutija.

DAMSKA EKIPA v hokeju na travi kluba Hurling se je vrnila iz turneje po Evropi z desetimi zmagami in tremi neodločenimi izidi. Ekipa je nastopila v Angliji, Nemčiji, Franciji, Belgiji, Španiji, na Irskem in na Holandskem.

NA SVETOVNEM PRVENSTVU V VESLANJU v Hamiltonu na Novi Zelandiji, ki je bilo zaključeno 6. novembra, so največ uspehov poželi veslači Nemške demokratične republike. V enojcu je priporil za Jugoslavijo bronasto medaljo Milorad Stanulov iz Zvezanina, zlato medaljo je dobil Kolbe (ZRN), srebrno pa Reiche (NDR).

MIRO STERŽAJ IN JOCO KA-

OBVESTILA

SOBOTA, 2. decembra:

Seminar profesorjev Slov. srednješolskega tečaja Ravn. Marka Bajuka ob 8.30 v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18. sklep šole, nato prihod sv. Miklavža. Tajnik ob 16 dalje.

V Catapachaynu zaključna šolska proslava ob 19. uri, nato miklavževanje. Ob 17. sklep šole v Našem domu v San Justu in miklavževanje.

Sestanek SKAD-a v Slovenski hiši. Ob 19.15 skupna sv. maša, nato predavanje dr. Marka Kremžarja o človeških krepostih. Vabljeni tudi abiturienti.

NEDELJA, 3. decembra:

Prvo Sv. obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu ob 9.30. — V slov. zavetišču škofa dr. Gregorja Rožmana ob 11.30 sv. maša, nato kosilo.

Na Pristavi spevoigra Miklavž prihaja (odlomki), nato miklavževanje, ob 19. uri.

SREDA, 6. decembra:

Sklep pouka v Jegličevi šoli s sv. mašo, akademijo in miklavževanjem ob 19. uri v Slovenski hiši.

Društvo Slovenska vas vabi na Miklavževanje, ob 21.30 uri. Tajništvo uraduje od 6 ure dalje.

SOBOTA, 9. decembra:

Informativni sestanek Slovenskega planinskega društva točno ob 19. uri v San Martinu.

Sestanek RAST VII. vseh študentov za izlet v Bolsón. Udeležba obvezna.

NEDELJA, 10. decembra:

Skupen asado Društva Slovenska vas

Člane in prijatelje

Slovenskega planinskega društva

vabimo na

informativni sestanek,

ki bo v soboto, 9. decembra, točno ob 19 v Slovenskem domu v San Martinu (Córdoba 129).

Razpravljali bomo o požitvi S. P. D. v Argentini in o izboljšanju Stana v Bariločah.

S. P. D.

LANJ, slovenska prvaka v keglanju dvojice, sta osvojila državni naslov. Na kegljišču Gradisa v Ljubljani sta 11. in 12. novembra ugnala 31 parov iz vseh krajev Jugoslavije.

V KRANJU je bila 12. novembra osrednja proslava ob 50-letnici namiznega tenisa v Sloveniji. Ob jubileju je Namiznoteniška zveza Slovenije nagradila zaslužne športnike in organizacije s plaketami, med drugimi so zlato plaketo dobili Oto Weissbacher, Lev Geržinič in Dušan Krečič. Udeleženci so sprejeli seveda enoglasno predlog, da se zlato plaketo podeli tudi Edvardu Kardelju, na Tita pa so to pot pozabili.

POLJSKEMU NOGOMETNEMU REPREZENTANTU Deyni, ki bo odšel v Anglijo, po „Mundialu“ v Argentini rojaki ne dajo miru. Vsako noč mečejo kamne v okna, zmerjajo ga in pišejo po zidovih hiše. Navijači mu še niso odpustili slabo streljane enajstmetrovke proti Argentini. Zaradi teh neprijetnosti je Deyna želel nadaljevati svojo nogometno kariero v tujini in prav te dni mu je poljska nogometna zveza dovolila odhod v Anglijo, kjer bo igral za Manchester City.

ob zaključku poslovnega leta. Na sporedu proslavitev članov jubilarov in sprejem novih mladih v društvo, ob 12. uri. Cena: otroci \$ 500.—, odrasli \$ 2.500.—. Prijave se sprejemajo do nedelje 3. decembra v društvenih prostorih.

SOBOTA, 16. decembra:

„Slovenski božič v Argentini“ prireja žene in matere iz Berazateguija v okviru Zveze slovenskih mater in žena. Vsi rojaki lepo vabljeni! — Priporočamo nakup naših božičnih voščilnic.

Na Pristavi: komorni večer — mladinski zbor, instrumentalni glasbeni nastopi, spevoigra Pomlad prihaja.

NEDELJA, 17. decembra:

V Slovenski hiši ob 10.30 zvezni občni zbor SDO in SFZ. Vsak krožek oziroma odsek naj zastopa pet volilk oz. volilec.

SOBOTA, 23. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu zvečer igra Peterčkove poslednje sanje, ki jo priredi šola v počastitev 30-letnice svojega obstoja.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu božični zajtrk.

SOBOTA, 30. decembra:

Na Pristavi: veselogra Pričarani ženin.

NEDELJA, 31. decembra:

Na Pristavi: veselogra Pričarani ženin. Silvestrovanje. Plesna glasba.

V Slovenskem domu v San Martinu silvestrovanje s sodelovanjem orkestra Zlate zvezde (bivša Planika).

Od vsepovsod

HITROSTNI REKORD „CONCORDE“ — Francosko-britansko nadzvočno reaktivno potniško letalo „Concorde“ je na progi Pariz-Washington postavilo nov hitrostni rekord. Progo je letalo preletelo v treh urah in 36 minutah in s tem posekalo nekaj mesecev stari rekord istega nadzvočnega letala — Boeing — letijo iz Londona v Washington nekaj več kot šest ur.

ŠVEDI IMAJO TEŽAVE S SVOJIM JEZIKOM — Po podatkih centralnega švedskega statističnega urada ima nad polovico švedov težave pri razumevanju jezika, ki ga uporabljajo časnikarji in tiskarji, radiu in televiziji. Kar 55 odstotkov švedov v starosti med 16 in 24 leti ni moglo pravilno odgovoriti na deset vprašanj v zvezi z izrazi, ki jih najpogosteje uporabljajo v raznih množičnih občilih.

DAROVALI SO:

Za tiskovni sklad Svobodne Slovenije je darovala N. N. iz Villa Adeline \$ 6.500. Iskrena hvala.

Uprava Svobodne Slovenije.

3. decembra ob 11,30

v Slov. zavetišču

dr. Gr. Rožmana

Sv. maša za rajne: Musarja Jožeta (prvega predsednika), Jenka Jožeta (soustavovitelja) in Branka Vrčona (ustanovnega člana) — ob osmi obletnici smrti. Po maši kosilo-asado. Prinesite pripor. Prijave pri odbornikih Bogat Miklavžev „štant“.

SPOROČILO

Za počitnice v planinah pri dr. Hanžliču ni nobenega prostora več, niti v januarju, niti v februarju.

Poravnajte naročnino!

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T E. 45-8827

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires,

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 6775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 8824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.419.886

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1978: za Argentino: \$ 12.000 (1.200.000), pri pošiljanju po pošti \$ 14.000 (1.400.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 25 USA dol.; obmejne države Argentine 20 USA dol.; Avstralija 31 USA dol.; Evropa 28 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 19 dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK OD 15. DO 19. URE.

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

specialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje Capital Federal Tel. 393-2413

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 628-4188.

Izredne uradne ure v SLOGI

OB SOBOTAH OD 16. do 19. ure od 2. decembra 1978

- SAMO ZA NALOŽBE DENARJA (Vezani in navadni deleži).
- POKOJNINSKA POSVETOVALNICA — Vodi g. Adolf Škrjanec. (Namesto ob sredah, bo odslej ob sobotah od 16. do 19. ure).

SVOJI K SVOJIM! V SLOGI JE MOČ!

LETOVIŠČE SLOGA

Del Cielito 279 in Julián Balbín — Villa Udaondo — Castelar

Kopalna sezona 2 - 12 - 1978 do 11 - 3 - 1979

Vstopnina:

Ob nedeljah in praznikih \$ 3.000.—
Med tednom \$ 2.000.—
Lastniki VEZANIH DELNIC zastonj

Mladina od 12. do 18. leta 50% popusta. Otroci do 12. leta v spremstvu staršev zastonj, sicer s pisnim dovoljenjem staršev, njihovo izkaznico in pod varstvom kakšne polnoletne osebe. Letovišče bo odprto vse dni od 9. do 21. ure, razen ob sredah, ko bo ves dan zaprto. Vstop na letovišče je dovoljen samo članom KREDITNE ZADRUGE SLOGA in njihovim družinam s posebno izkaznico, katero je letos treba na novo kupiti za \$ 500.— v zadrugi pisarni ali na letovišču. Te izkaznice si morajo nabaviti tudi lastniki VEZANIH DELNIC. Odbor si pridrži pravico pripustitve na letovišče tudi nečlanov, ki pridejo v spremstvu člana, zanje pa velja dvojna vstopnina. Za vse obiskovalce je obvezno izpolnjevanje pravilnika o vedenju na letovišču. Za kršitelje tega veljajo določila čl. 16 zadrugnih pravil. (Odbor ima pravico izključiti člana, ki bi povzročili zadrugi gmotno ali moralno škodo.)

Odpriete letovišča in blagoslovitev vode bo v soboto 2. decembra ob 12. uri. Ta dan imajo vsi člani prost vstop.

UPRAVNI ODBOR KREDITNE ZADRUGE SLOGA Z O. Z.

PUERTAS PLEGABLES
Intermódulo

desde \$22.500.- m2
en maderas, vitraux,
laminados plásticos y
telas vinílicas

Fábrica, Ventas
y Envíos Interior:
Rio de Janeiro: 677 Cap. Fed.
812-7490 y 2069

Sucursales:
Capital: Av. Juan B. Justo 3976
San Miguel:
Av. León Gallardo 383

INTERMODULO

opozarja posebej

Slovenec

na

svoje izdelke